

Príbeh Tatiany Kisselef

Krehká bytosť plná nehy. Už z jej fotografií je možné vycvičiť jej láskyplnosť. Rudolf Steiner chcel aby po jeho smrti bola ona pokračovateľkou a tou, ktorá bude celý eurytmický svet viesť. Žiaľ nestalo sa tak a Tatiana Kisselef bola spolu s Máriou Steinerovou po jeho smrti prinútená najmä Máriou Savitsch opustiť Dornach. Pôsobila nejaký čas vo Francúzsku a zomrela v Malsch, kde je prvá malá kaplnka, ktorú dal postaviť Rudolf Steiner v lese, a ktorú som mala vďaka Rolandovi Seibtovi tú česť navštíviť. Malsch je zvláštne miesto a aj cintorín, na ktorom je pochovaná Tatiana Kisselef. Tatiana Kisselef viedla ešte počas života R.Steineru cvičenie eurytmie s deťmi. Chcem sa však zamerať na to, keď mala možnosť opäť po rokoch prísť sa pozrieť do Dornachu a aká bola jej reakcia na eurytmiu, ktorú videla. Všetko opisuje vo svojej knihe spomienok. V prvom rade bola zhrozená, že sa nerobia všetky hlásky, tak ako sa to robilo za čias Márie Steinerovej. Argumentovala aj napriek výhovorkám eurytmistiek, že veď majú tie hlásky vo svojej predstave, že výsledkom je vlastne len detské bľabotanie ako keď malé dieťa nevie ešte povedať všetky hlásky. Tiež sa už nedostatočne zobrazoval rozdiel medzi razenými a fúkanými spoluhláskami, nehovoriac o tom, že eurytmia začala nadobúdať strohý zahrmanizovaný charakter – bez plasticity, éterického života, bez trojrozmerného, ale iba dvojrozmerného vedenia formy. Čo bolo najhoršie, všetky eurytmistky vykonávali pohyby rovnako ako gymnastiku. Rovnako nacvičené pohyby, zotretá individualita každej eurytmistky a spojené pohyby naraz- ako jeden, čo dáva dojem síce veľkej nacvičenosti, ale mŕtvej a smerujúcej k dominovaniu skupinovej duše. Tak sa vlastne nespĺňa jedna zo základných myšlienok Rudolfa Steinera a to: „Uzdravujúcim je iba, keď sa v zrkadle ľudskej duše tvorí celé spoločenstvo a v spoločenstve pôsobí sila

jednotlivej duše.“ Sama vo svojej knihe popisuje ako Rudolf Steiner zakaždým vnášal do eurytmickej činnosti život, fantáziu, radosť a temperament. Únava tu nemala miesta. Väčšinou cvičili i po nociach a všetko sa nacvičovalo veľmi rýchlo a on potom pri vystúpeniach hovoril: „Nie je to ešte dokonalé, ale keď vám to predvedieme 80-ty krát, tak to bude dokonalé.“ Keď videl, že eurytmisti mali všetko starostlivo nacvičené a mechanicky jednotne svoje gestá predvádzali, tak vyskočil zo stoličky a dokonca preskočil stôl a naplno kričal s rozťahnutými pažami, niečo čo dáva v nemčine väčší zmysel: „Život do budú!“, „Život do budú!“ – čiže niečo v tom zmysle, čo by v slovenčine mohlo byť „Život do tej biednej chatrče!“ To spôsobilo čosi ako oživujúci letný vietor. Veľakrát veci zamietal, menil v opak. Vždy chcel vnášať diferenciáciu a zviditeľňovať individualitu. Takže ako píše Kisselef -bolo nemožné aby v jednej skupine eurytmistiek každá eurytmistka robila rovnaké A v rovnakej výške. Každá eurytmistka, aj keď robili spolu jednu vec mala robiť túto hlásku úplne diferencovane a rozdielne. Toto je úžasná vec! Nemusíte sa prispôbovať tomu druhému v gestách- robíte ich individuálne, tak ako cítite vy vo svojej predstave, samozrejme podľa svojich schopností, čo najdokonalejšie, najúctivejšie a najzodpovednejšie. Takže sa nemusíte hlavne prispôbovať niekomu, kto sa nevie hýbať, alebo nemá vec dostatočne nacvičenú. Lebo sa potom deje to, že sa nútia eurytmistky, aby svoje gestá prispôbovali tomu najslabšiemu, alebo najlenivejšiemu. Pri takejto požiadavke diferenciácie tento problém odpadá. To platí aj pre formu, žiadna eurytmistka nemá formu rovnakú, aj keď ide o zrkadlové formy, každá forma je individualizovaná, pokiaľ nejde o úplne najzákladnejšie elementárne a meditačné cvičenia. Je potom strašné, ak sa zdanlivo zrkadlové formy snaží niekto robiť presne rovnako a tým vlastne ich svojvoľne upravuje. Opak je pravdou a opäť nie je treba sa zbytočne namáhať vpravovať nasilu do éterických síl druhého. Každý sa potom cíti pri takomto

násilí manipulovaný, osekávaný a okliešťovaný. Pritom to vôbec nie je potrebné, Rudolf Steiner ani zrkadlové formy nekreslil identicky. Je to tak silný sociálny impuls- môcť byť sám sebou a pritom pracovať na spoločnej veci. Stačí splniť jednu podmienku zobrazovať všetky hlásky pri hláskovej eurytmii a všetky tóny pri tónovej eurytmii a čo najplastickejšie trojrozmerne a živo-étericky znázorňovať vlastnú formu. Stačí sa potom na seba naladiť ľudsky a na tých miestach, kde sa ostatní stretávajú urobiť dohodu, aby nedošlo k nárazu. Zjednocovateľom je samotné zobrazované dielo a plastick= trojrozmerné vedenie formy. Žiaľ táto stará pôvodná eurytmia vytlačená nielen tým, že sa étericky životné z eurytmie vytratilo, ale aj tým, že je tu očividná snaha príliš modernizovať alebo až démonizovať eurytmiu v zmysle celkového dnešného dekadentného, návratovo atavistického, pudového, futuristického, politizujúceho, realisticky šedivo materiálneho a undergroundového úpadku všetkých druhov umenia. Vďaka Lily Reinitzer, ktorá žiaľ nedávno zomrela a ešte iným, ktorí mali to šťastie zažívať žiakov prvých eurytmistiek akou bola Tatiana Kisselef, Mária Dubach, Elena Zuccoli a Else Kling, verím že ešte môže pravá eurytmia prežiť a stať sa impulzom zušľachtenia, vytvárania sociálnych vzťahov pre zachovanie dnešného ľudstva preniknutého toľkými konfliktami a strádaniami vešticami jeho koniec. Kráľovstvo Božie sa priblížilo, koniec tu už bol v 4.storočí po Kristovi, všetko je v rozklade a kráľovstvo Božie ku ktorému môžeme preniknúť skrz eurytmia je nablízku a k tomuto kroku sa buď ľudstvo rozhodne alebo zahynie.

Perla Perpetua Voberová